

Posudek oponenta na diplomovou práci

Jiřího Šoukala: Kultura volného času v českých zemích v meziválečném Československu na příkladu letních bytů, Ústav hospodářských a sociálních dějin, FF UK, 2013, 125 s. + příl.

Diplomat se ve své závěrečné práci zaměřil na důležitou problematiku dějin cestovního ruchu, která ještě před několika lety stála v pozadí zájmu historiků. V diplomové práci navázal na svou zdařilou bakalářskou práci, v níž se věnoval problematice fenoménu letních bytů v české společnosti v období mezi oběma světovými válkami se zaměřením na okolí hlavního města Prahy a zvláště středočeskou obec Senohraby. Tento svůj předchozí zájem rozšířil a zasadil do širšího společenského a kulturního kontextu vývoje české společnosti a jejího volnočasového a rekreačního chování.

Diplomová práce je logicky a přehledně strukturována. Deset kapitol je doplněno úvodem, analýzou pramenů a literatury a závěrem. Ve vztahu k celkovému obsahu práce se úvod zdá být příliš stručným (s. 7–8) a místo odůvodnění struktury práce a zařazení jednotlivých kapitol se objevují pouze stručná oznámení: „Určitý prostor jsem věnoval rovněž ženám na letních bytech.“ (s. 8). Obdobně hlubší pozornost by si zasloužila i analýza pramenů a literatury a současně stavu bádání a zpracování tématu (s. 9–10). Větší propracování by si zasluhoval i závěr, kde by bylo vhodné hlavně detailně odpovědět na otázku položenou v názvu práce, tedy vztahu kultury volného času a letních bytů.

První kapitola je věnována nastínění problematiky volného času, kdy diplomant sleduje jeho vývoj v meziválečném období. Vlastní jádro diplomové práce představují kapitoly tři až osm, v nichž diplomant z různých úhlů pohledu rozebírá fenomén letních bytů v české meziválečné společnosti. Nejprve se zaměřil na vymezení jednotlivých pojmů, které dále ve své diplomové práci používá, dále se věnoval vývoji fenoménu letních bytů před rokem 1918, kde neopominul ani zasazení do širšího evropského kontextu. Pátá kapitola (od s. 42) je již zaměřena na období meziválečné se stručným výhledem do 40. let 20. století. Náplní následujících tří kapitol je sledování vztahu společnosti k letním bytům, každodennosti na letním bytě a úloze a postavení ženy. Autor prokazuje podrobnou znalost tématu, osobní zanícení i velmi slušný přehled o pramenech a literatuře. Přesto bych však měl pro diplomanta dvě připomínky a náměty na další práci. Plně respektuji autorovo rozhodnutí omezit zkoumání tematiky pouze na české země, neboť situace ve východní části republiky se

výrazně odlišovala. Přesto však můžeme sledovat trvalou snahu českých turistů pronikat na Slovensko a Podkarpatskou Rus a také zřetelné úsilí slovenských letovisek prosadit se a získat české turisty. Cesty českých turistů na Slovensko však již do kultury volného času v českých zemích patří a od cest do zahraničí se výrazně odlišují. Ještě závažnější připomínka však směřuje do rekreačního chování českých Němců, tedy významné skupiny obyvatelstva českých zemí. Až na několik drobných zmínek se této problematice autor nevěnoval. Právě zachycení národnostní dimenze by představovalo další posun ve zkoumání tématu a možná i přehodnocení některých zažitých formulací. Opominout nelze ani skutečnost, že do oblasti dolního Polabí přijížděli hojně na letní pobyty i říšští Němci.

V posledních dvou kapitolách se diplomant zaměřil na do jisté míry konkurenční trávení volného času ve venkovském prostředí a v přírodě, tedy na tramping a na chataření. Konkurenční jen z pohledu trávení volného času, neboť diplomant dokládá, že každá z těchto forem měla svou cílovou skupinu. Toto zasazení do širších souvislostí je z mého pohledu vhodné a dokáže podrobněji osvětlit celou problematiku.

Autor se snažil o široce zakotvené uchopení celého fenoménu letních bytů, což dokládá i na diplomovou práci neobvykle bohatý seznam použitých pramenů, literatury a periodik. Prameny i literatura jsou vhodně voleny. Limitujícím a směřujícím faktorem pak je především struktura a vypovídací hodnota dochovaných materiálů. Z pohledu archivních pramenů autor využil převážně osobní fondy a poté regionální materiály úřední proveniencí uložené v SOKA Praha-východ. Autor pracoval jak s odbornou historickou literaturou, tak i s dobovými tištěnými prameny a memoárovou literaturou. Neopominul využít ani dobovou beletrii, která přináší mnoho postřehů k tehdejšímu vnímání letních hostů a jejich „venkovského“ života.

Závěry, ke kterým autor dospívá, jsou logicky odůvodněné v textu práce a lze s nimi plně souhlasit. Přesto však, jak jsem již uvedl výše, by si závěr zasloužil hlubší propracování. Práce je napsaná čtivým jazykem a srozumitelným jazykem.

V posudku uvedené připomínky nijak nesnižují odbornou úroveň předložené diplomové práce. Text je na diplomovou práci kvalitní a dokládá autorovu hlubokou orientaci v tématu a zvládnutí různých metod historické práce. V závěru nemohu opomenout konstatování, že na základě své bakalářské práce diplomant připravil dva zdařilé texty, které byly již publikovány. Obdobný postup by byl vhodný i v případě diplomové práce, kde by bylo možné po úpravách uvažovat i o monografickém vydání.

Předložená diplomová práce Jiřího Šoukala představuje kvalitní přínos ke zkoumání dějin cestování a cestovního ruchu, splňuje bezesporu obsahové i formální požadavky, kladené na diplomové práce, a plně ji doporučuji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení: **výborně**

Praha, 5. září 2013

Doc. PhDr. et JUDr. Jan Štemberk, PhD

Katedra společenských věd
Vysoká škola obchodní